II

(Icke-lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEFÖRORDNING (EU) 2021/1847

av den 14 oktober 2021

om utformningen av den lagstadgade ersättningen för vissa fastställanden av CHF Libor

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1011 av den 8 juni 2016 om index som används som referensvärden för finansiella instrument och finansiella avtal eller för att mäta investeringsfonders resultat, och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU och förordning (EU) nr 596/2014 ([1]), särskilt artikel 23b.8, och

av följande skäl:

(1) CHF Libor (Swiss franc London Interbank Offered Rate) är en av de fem Libor-växelkurser som administreras av Ice Benchmark Administration (IBA). CHF Libor återspeglar den räntesats till vilken stora, ledande, internationellt verksamma banker med tillgång till kapitalmarknadsfinansiering utan säkerhet kan ta lån på en sådan marknad i schweiziska franc. IBA beräknar räntesatsen baserat på uppgifter som lämnas till IBA av en bankpanel.

(2) Den brittiska finansinspektionen har meddelat att vissa Libor-referensvärden kommer att upphöra vid utgången av 2021, däribland CHF Libor. Upphörandet beror på farhågor om huruvida Libor, vad gäller vissa fastställanden av den, på ett adekvat sätt representerar en underliggande marknad eller en ekonomisk verklighet som återspeglar kapitalmarknadsfinansiering utan säkerhet. Farhågorna har sitt ursprung i att majoriteten av Libor-panelbankerna inte är villiga att fortsätta att bidra till fastställanden av berörda Libor, enligt vad som meddelades av IBA den 5 mars 2021 i yttrandet *ICE LIBOR Feedback Statement on Consultation on Potential Cessation*.

(3) Tidigare har ett antal banker använt CHF Libor i unionen som referensränta i ett stort antal utestående hypotekslån till hushåll, varav de flesta förfaller efter utgången av 2021. Enligt svaren på ett offentligt samråd som kommissionen har hållit finns det i unionen för närvarande hypotekslån motsvarande cirka 35 miljarder euro i vilka det hänvisas till CHF Libor. De flesta av dessa lån finns i Polen och övriga i Österrike, Slovenien, Nederländerna och Frankrike.

(4) Omfattningen av den potentiella störning som kan bli följden av att CHF Libor upphör, och behovet av att säkerställa största möjliga kontinuitet i avtal som hänvisar till CHF Libor för att undvika att det uppstår störningar, har betonats i ett antal utbyten mellan kommissionen och berörda offentliga myndigheter. Kommissionen har vederbörligen beaktat de uppgifter som lämnats för att bedöma huruvida villkoren i artikel 23b i förordning (EU) 2016/1011 är uppfyllda och, i så fall, bestämma om kommissionen behöver vidta åtgärder.

([1]) EUT L 171, 29.6.2016, s. 1.

(5) Av 2021 års rapport om den finansiella stabiliteten från Polens centralbank ([2]) framgår det att i slutet av 2020 hade mer än 410 000 hushåll i Polen lån med koppling till CHF Libor, som är baserade på olika löptider för CHF Libor. Det motsvarar omkring 20 % av den totala hypotekslåneportföljen i Polen, vilket, enligt andra uppgifter från berörda myndigheter, motsvarar ett totalt värde om cirka 100 miljarder zloty (cirka 22 miljarder euro). Majoriteten av dessa hypotekslån är långfristiga med löptider som sträcker sig efter 2030. Rapporten betonar riskerna med att CHF Libor upphör och behovet av att säkerställa kontinuiteten för bostadslån i schweiziska franc för att undvika dessa risker. I rapporten understryks vidare att avsaknaden av reservbestämmelser och rättsakter i vilka ersättningen för CHF Libor-referensvärdet fastställs kan hota kontinuiteten i dessa avtal och följaktligen leda till ekonomiska förluster för bankerna. Det polska finansministeriet har lämnat liknande uppgifter till kommissionen.

(6) I Österrike hänvisades det i juni 2021 till CHF Libor i mellan 50 000 och 60 000 hypotekslån till österrikiska hushåll, vilket motsvarar 9,6 miljarder euro och omkring 5,7 % av den totala skuldsättningen för de österrikiska hushållen. Omkring 400 österrikiska banker har engagemang i hypotekslåneportföljer där det hänvisas till CHF Libor. Österrikes centralbank och den österrikiska finansinspektionen har lämnat liknande uppgifter i en skrivelse till kommissionen.

(7) I Slovenien hänvisades det till CHF Libor i mer än 6 700 konsumentkreditavtal den 31 december 2020, vilket motsvarar ett totalt värde om mer än 300 miljoner euro. Den sista omgången av dessa avtal löper inte ut förrän 2043. Dessutom har nio av 15 banker exponeringar mot CHF Libor. Andelen bolån som hänvisar till CHF Libor i dessa nio banker motsvarar 6,34 % av samtliga bolån, och andelen hypotekslån som hänvisar till CHF Libor motsvarar 7,13 % av samtliga hypotekslån.

(8) I Nederländerna uppskattas att det hänvisas till CHF Libor i hypotekslån till hushåll (lån som saknar reservbestämmelse) motsvarande ett värde på omkring 500 miljoner euro.

(9) I Frankrike har regionala banker omkring 6 400 låneavtal med hushåll som förfaller efter 2021, i vilka det hänvisas till CHF Libor.

(10) Enligt förordning (EU) 2016/1011 är användare av referensvärden skyldiga att sammanställa och upprätthålla väl underbyggda skriftliga planer som beskriver de åtgärder de skulle vidta om ett referensvärde väsentligt förändras eller upphör att tillhandahållas och, om så är möjligt och lämpligt, som fastställer ett eller flera alternativa referensvärden som ersättning för ett referensvärde som inte längre kommer att offentliggöras. Avtal som hänvisar till CHF Libor har ingåtts långt innan det gick att förutse att CHF Libor skulle upphöra och innan förordning (EU) 2016/1011 började tillämpas. Dessa avtal innehåller därför inte några reservbestämmelser som avser situationen att en administratör av referensvärden inte längre kan offentliggöra ett avtalsenligt referensvärde efter ett visst datum.

(11) På grund av svårigheten att fastställa en lämplig ersättning för CHF Libor innan marknaden fick tydliga rekommendationer av den schweiziska nationella arbetsgruppen för den schweiziska francens referensräntor innehåller inte heller avtal som ingåtts efter tillämpningsdatumet för förordning (EU) 2016/1011 (den 1 januari 2018) någon reservbestämmelse eller några lämpliga reservbestämmelser.

(12) Om det inte sker en övergång från avtal i vilka det hänvisas till CHF Libor till avtal med en fastställd ersättning för det referensvärdet är risken stor att avtal motverkas i flera medlemsstater. Fastställandet av denna ersättning bör därför säkerställa att den risken minskas, eftersom en sådan händelse avsevärt skulle kunna störa finansmarknadernas funktion i unionen.

(13) Den 5 mars 2021 meddelade den brittiska finansinspektionen att samtliga fastställanden av CHF Libor skulle upphöra att vara representativa och att de skulle avvecklas. Ett sådant uttalande utgör en utlösande händelse för kommissionen att utöva sin befogenhet att fastställa en lagstadgad ersättning för CHF Libor enligt artikel 23b.8 i förordning (EU) 2016/1011.

([2]) Narodowy Bank Polski (Polens centralbank), *Financial Stability Report*, juni 2021 https://www.nbp.pl/en/systemfinansowy/fsr202106.pdf?v=2

(14) I kommissionens offentliga samråd fastslogs den viktiga rollen för vissa CHF Libor-löptider i hypotekslåneavtal, särskilt för löptiderna en månad, tre månader, sex månader och tolv månader. Avsaknaden av en tydlig och otvetydig ersättningsränta i hypotekslåneavtal som hänvisar till CHF Libor kan leda till rättsosäkerhet, vilket i sin tur kan leda till rättstvister och att avtal motverkas. Det är därför lämpligt att kommissionen fastställer en lagstadgad ersättning för dessa fyra CHF Libor-löptider för användning i avtal, och i finansiella instrument enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU ([3]), vilket inbegriper men inte är begränsat till sparkonton, hypotekslån och lån, däribland konsumentkreditavtal och småföretagslån, som regleras av lagstiftningen i en medlemsstat och som inte innehåller någon reservbestämmelse eller några lämpliga reservbestämmelser.

(15) Den schweiziska nationella arbetsgruppen rekommenderade 2017 att den schweiziska genomsnittliga interbankräntan (Saron) som administreras av SIX Swiss Exchange Financial Information AG skulle ersätta CHF Libor ([4]). I september 2020, efter att ha konstaterat att det inte skulle gå att utarbeta en framåtblickande ränta baserat på Saron, rekommenderade den schweiziska nationella arbetsgruppen att sammansatt Saron skulle används som grund för en reservränta vad gäller hänvisningar till CHF Libor i produkter som avser likvida medel. En fastställd ersättning för de relevanta löptiderna för CHF Libor i befintliga avtal avseende likvida medel bör därför beräknas som en sammansatt Saron-ränta.

(16) Resultatet av kommissionens offentliga samråd har visat att det finns stöd, däribland från offentliga myndigheter i de mest berörda medlemsstaterna, för att fastställa en lagstadgad ersättning för alla CHF Libor-fastställanden i enlighet med rekommendationerna från den schweiziska nationella arbetsgruppen. CHF Libor är en framåtblickande ränta, där kunden i förväg vet vilken ränta som ska betalas för den kommande perioden, medan sammansatt Saron är en bakåtblickande ränta. Det innebär att räntesatsen för en viss period endast är känd vid slutet av den perioden. För att underlätta användningen av räntesatsen i början av ränteperioden är en möjlig lösning att fastställa räntesatsen på grundval av en observationsperiod som föregår ränteperioden. Den 29 september 2020 rekommenderade den schweiziska nationella arbetsgruppen, i de fall där räntebetalningen måste vara känd vid ränteperiodens början, användning av sammansatt Saron i enlighet med en metod som bygger på den senaste ändringen (”last reset”). Det är en metod som går ut på att räntesatsen för den kommande perioden fastställs på grundval av den observerade sammansatta räntesatsen för en tidigare period som är lika lång som ränteperioden i fråga.

(17) Enligt den schweiziska nationella arbetsgruppens rekommendation av den 1 februari 2021 bör användare som ersättningsränta för en månads CHF Libor använda en månads Saron sammansatt ränta och som ersättningsränta för tre månaders CHF Libor använda tre månaders Saron sammansatt ränta, som är fastställd enligt last reset-metoden, dvs. den sammansatta Saron-räntan beräknad på grundval av den enmånadsperiod respektive tremånadersperiod som infaller direkt före ränteperioden.

(18) Arbetsgruppen för riskfria euroräntor angav i sin rekommendation av den 11 maj 2021 att last reset-metoden för perioder som överstiger tre månader kan ge upphov till redovisnings- och säkringsproblem till följd av strukturella skillnader mellan Ibor (framåtblickande) och Saron (bakåtblickande), som blir särskilt uttalade när det handlar om längre löptider. Som alternativ rekommenderade den schweiziska nationella arbetsgruppen den 1 juli 2021 användning av den s.k. last recent-metoden, med en observationsperiod på en månad. Det är en metod som går ut på att räntesatsen för den kommande perioden fastställs på grundval av den observerade sammansatta räntesatsen för en tidigare period som är kortare än ränteperioden i fråga. Efter övervägande av rekommendationerna från arbetsgruppen för riskfria euroräntor, och för att hålla sig så nära den ursprungliga referensperioden som möjligt för varje löptid, bedömdes tre månaders Saron sammansatt ränta vara lämpligare än en månads Saron sammansatt ränta för löptiderna tre månaders CHF Libor och därutöver. Det anses därför vara lämpligt att använda en månads Saron sammansatt ränta respektive tre månaders Saron sammansatt ränta som ersättningar för en månads CHF Libor respektive tre månaders CHF Libor och även att använda tre månaders Saron sammansatt ränta som ersättning för sex månaders CHF Libor och tolv månaders CHF Libor.

([3]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU, (EUT L 173, 12.6.2014, s. 349).

([4]) Saron publiceras på administratörens webbplats: https://www.six-group.com/exchanges/indices/data_centre/swiss_reference_rates/compound_rates_en.html.

(19) Det finns en skillnad i värde mellan CHF Libor och Saron sammansatt ränta. För att återspegla denna skillnad och minimera den ekonomiska effekten av en ersättning bör en fast spreadjustering läggas till Saron sammansatt ränta för var och en av de CHF Libor-löptider som den ska ersätta.

(20) Enligt kommissionens offentliga samråd är det lämpligt att beräkna en fast spreadjustering på grundval av den historiska medianspreaden mellan CHF Libor och berörd Saron sammansatt ränta över en femårsperiod fram till den 5 mars 2021.

(21) Det är därför lämpligt att de räntesatser som kommissionen fastställer som ersättning för de berörda CHF Libor-löptiderna motsvarar Saron sammansatt ränta plus relevant justeringsspread enligt vad som offentliggjorts för varje relevant löptid för Saron sammansatt ränta (en månad, tre månader, sex månader och tolv månader).

(22) I enlighet med artikel 23b.3 i förordning (EU) 2016/1011 ersätter en ersättning för CHF Libor, genom lagstiftning, alla hänvisningar till det referensvärdet i avtal, och i finansiella instrument enligt definitionen i direktiv 2014/65/EU, som inte innehåller någon reservbestämmelse eller några lämpliga reservbestämmelser. Denna ersättning påverkar därför inte avtal som har omförhandlats för att ta hänsyn till CHF Libors upphörande på det sätt som föreskrivs i artikel 23b.11 i förordning (EU) 2016/1011.

(23) Eftersom Libor kommer att upphöra att offentliggöras den 1 januari 2022 bör de fastställda räntesatserna ersätta hänvisningar till CHF Libor per detta datum.

(24) Den brittiska finansinspektionen, i egenskap av tillsynsmyndighet för administratören av CHF Libor, den schweiziska centralbanken, i egenskap av sekretariat för den schweiziska nationella arbetsgruppen, och den europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) har lämnat sina synpunkter på denna förordning.

(25) De åtgärder som föreskrivs i denna förordning är förenliga med yttrandet från Europeiska värdepapperskommittén.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ersättning för CHF Libor

1. Följande räntesatser fastställs som ersättning för CHF Libor i hänvisningar till CHF Libor i avtal, och i finansiella instrument enligt definitionen i direktiv 2014/65/EU:

a) En månads CHF Libor ersätts av en månads Saron sammansatt ränta, enligt vad som observerats under enmånadsperioden före ränteperioden.

b) Tre månaders CHF Libor ersätts av tre månaders Saron sammansatt ränta, enligt vad som observerats under tremånadersperioden före ränteperioden.

c) Sex månaders CHF Libor ersätts av tre månaders Saron sammansatt ränta, enligt vad som observerats under tremånadersperioden före ränteperioden.

d) Tolv månaders CHF Libor ersätts av tre månaders Saron sammansatt ränta, enligt vad som observerats under tremånadersperioden före ränteperioden.

2. En fast spreadjustering ska läggas till de ersättningsräntor som fastställts enligt punkt 1. Den fasta spreadjusteringen ska motsvara den spread som offentliggjorts för varje relevant löptid och som beräknats den 5 mars 2021 som en historisk medianspread mellan berörd CHF Libor och respektive Saron sammansatt ränta över en historisk femårsperiod för varje särskild löptid.

3. Ersättningsräntorna för CHF Libor ska fastställas i enlighet med följande tabell:

LIBOR	LÖPTID	Ersättningsränta	Spreadjusteringsvärde (%)
CHF	1M	En månads Saron sammansatt ränta (SAR1MC) ISIN CH0477123886	- 0,0571
CHF	3M	Tre månaders Saron sammansatt ränta (SAR3MC) ISIN CH0477123902	0,0031
CHF	6M	Tre månaders Saron sammansatt ränta (SAR3MC) ISIN CH0477123902	0,0741
CHF	12M	Tre månaders Saron sammansatt ränta (SAR3MC) ISIN CH0477123902	0,2048

Artikel 2

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning ska tillämpas från och med den 1 januari 2022.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 14 oktober 2021.

På kommissionens vägnar
Ursula VON DER LEYEN
Ordförande